

I després... què?

written by Joan Fonollosa | 18 d'octubre de 2016

I després de la independència... què? Aquesta és una pregunta que molta gent es fa davant la possibilitat d'un referèndum d'independència: què hi hauria després de la independència? La pregunta pot prendre múltiples formes: Podré continuar cobrant la meva pensió? Continuaran les "portes giratòries" per als polítics? Hi haurà més transparència i menys corrupció? Continuaran les grans empreses de serveis (electricitat, telefonia...) fent el que vulguin? Podré triar els representants que vulgui o hauré de continuar triant el mal menor entre les llistes, tancades, que em presentin els partits?

És una pregunta important, fonamental per fer decidir als indecisos. De fet, segons sembla, l'absència d'una resposta clara a aquesta mena de preguntes va ser un element important a Escòcia que va fer que a l'hora de la veritat molts es fessin enrere.

A Constituïm hem tingut molt clar que cal donar resposta a aquestes preguntes de manera prou satisfactòria, creïble i engrescadora; en realitat aquest va ser un dels motors que ens van empènyer en la nostra tasca: configurar, a través d'un text constitucional com "veiem" (i volem) que sigui la República catalana.

Certament no és un text per llegir-se d'una tirada: és molt millor buscar a l'índex allò que us interessi, i veure què s'hi diu a l'article o articles corresponents. Tampoc no és possible fer aquí un repàs exhaustiu de tot el que la nostra proposta conté en aquest sentit: ni hi ha espai ni és el lloc per fer-ho; però sí que us podem fer un tast d'algunes de les idees més importants, i que en molts casos representen un canvi de paradigma respecte al sistema actual:

1) Transparència i anticorrupció: No és una qüestió tractada

en un sol article, sinó un concepte que travessa tot el text. A part de les nombroses referències a l'honestedat exigible, existeixen diverses institucions encarregades de vetllar per això: la Sindicatura de Comptes (art.43), la Fiscalia que està expressament encarregada de la lluita contra la corrupció i la protecció dels alertadors (art. 103.4) a més de mecanismes per evitar les "portes giratòries" com ara que cal fer una declaració de patrimoni en prendre possessió d'un càrrec, en sortir-ne... i cinc anys després (art. 79.6)

2) Ecologia: un altre concepte transversal. Des del pròleg que ja esmenta "els principis ètics de la Carta de la Terra", fins a la creació d'una Sindicatura específica (art. 110)

3) "L'acció del sector públic té per finalitat donar a la ciutadania un servei de qualitat basat en els principis de transparència, d'eficàcia, d'eficiència, de la millora contínua i del bé comú". A més, d'acord amb el principi de subsidiarietat, aquests serveis els presta l'administració més propera al ciutadà (art. 72.1)

4) La funció legislativa (Parlament) i la Presidència de la República (i de la Generalitat, funció executiva) es trien en eleccions separades (arts. 68, 78 i 136) s'eviten així situacions com la que està passant actualment a Espanya d'un govern en funcions que s'eternitza en el temps. El mateix mecanisme s'aplica als Ajuntaments entre Regidors i Alcalde (arts. 123 i 136)

5) Existeixen nombrosos mecanismes per aconseguir que la responsabilitat directa dels electes davant dels seus electors: circumscripcions més petites (a les eleccions al Parlament és el districte a la ciutat de Barcelona i la comarca a la resta de Catalunya, art. 78.3; a les municipals hi ha un mínim de tres circumscripcions a cada municipi per als regidors, art. 123.5); llistes obertes, on tothom tria

les persones que vol (art. 78.4 i 123.5), no una llista tancada on hi pot haver de tot; per ser candidat cal residir a la circumscripció i per tant els candidats no són només noms en una papereta: són veïns meus, persones que conec, que sé qui són i com són (art. 134a). I es poden eternitzar en el càrrec, perquè només es poden presentar una vegada a la reelecció, al cap de cinc anys.

6) Un mecanisme especial previst a pocs llocs del món: les eleccions de revocació que poden ser instades pels electors abans de la fi normal del mandat de qualsevol càrrec electe si creuen que incompleix el programa (art. 133.1) possibilitat que s'estén també als càrrecs no electes i als funcionaris públics mitjançant un referèndum específic (Art. 140.1)

7) També es garanteix un sistema judicial realment independent tant de la funció executiva com de la legislativa; per això hi ha un Consell Superior de la Justícia, el President del qual ho és també de la Sala de Garanties Constitucionals i de Tribunal Suprem, escollit directament pel poble (arts. 92 a 99) A més existeixen quatre Sindicatures (de Greuges, de Comptes, Ecològica i Electoral) independents i imparcials, encarregades de vetllar per la netedat i el capteniment democràtic de tots els responsables (arts. 108 a 112)

8) Els òrgans reguladors (equivalents a les actuals "Comisiones Nacionales") són realment independents, amb capacitat sancionadora i vinculants en les seves decisions quan es tracta de la defensa dels drets dels consumidors (art. 116)

9) Els ciutadans tenen sempre la darrera paraula en tots els afers: estan previstos diversos tipus de referèndum, que poden arribar fins a obligar a una reforma de la Constitució (arts 137 a 142) i diferents vies per assegurar que les Iniciatives Legislatives Populars no són ignorades ni

tergiversades en el seu sentit pels poders públics (art. 143)

10) Els Ajuntaments (arts. 122 i 129) disposen de vertadera autonomia per al millor servei dels seus ciutadans, i tenen la possibilitat de mancomunar-se sota el principi de lliure associació per als fins que considerin oportuns, resolent així el vell debat entre Ajuntaments grans (més eficients) o petits (que sovint es vol obligar a fusionar-se amb totes les reticències que això sol provocar)

Aquest «decàleg» és només una tria personal tan discutible com es vulgui; potser el lector trobarà falta alguns temes i possiblement creu que en sobren d'altres. En tot cas no esgota, ni de bon tros, totes les potencialitats i mecanismes inclosos en la proposta de Constituïm . Per això us animem a que trobeu el text complet a l'adreça

http://constituim.cat/wp-content/uploads/2016/05/Constitui%CC%88m_marca.pdf

hi busqueu allò que us interressi, llegiu el que us cridi l'atenció o us vingui més de gust, hi reflexioneu, ho comenteu, i ens feu arribar a través del nostre web els vostres comentaris, suggeriments i els defectes que hi hàgiu trobat.

Us prometem que els tindrem en compte i ho inclourem, junt amb tot el material que ens hagi arribat, en el nostre proper informe al Parlament amb la finalitat de fer de Catalunya el millor país possible.